

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
ізолятора тимчасового тримання № 2
Головного управління Національної поліції
в Чернігівській області
05.11.2024

м. Чернігів, 2024

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 05.11.2024 групою національного превентивного механізму (далі - НПМ) здійснено відвідування ізолятора тимчасового тримання № 2 Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (далі – ІТТ, ізолятор).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Кебець Інна Андріївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Лепеха Алла Григорівна, представник громадської організації.

Ізолятор знаходиться на першому поверсі двоповерхової адміністративної будівлі Відділення поліції № 1 Чернігівського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області за адресою: вул. Родини Богомольців, 16, селище Козелець Чернігівського району Чернігівської області, 17001 (фото 1, 2).

Начальник ІТТ – Роговий Олександр Васильович. Штатна чисельність персоналу установи – 15 працівників, 2 посади вакантні.

Відповідно до технічного паспорта (2024 рік) та Акта комісійного обстеження, затвердженого начальником Головного управління Національної поліції в Чернігівській області 25.04.2024 (далі – Акт комісійного обстеження), в ізоляторі обладнано 5 камер, з яких двомісних - 3, тримісних - 2, що розраховані на одночасне тримання 12 осіб. Середньодобове наповнення ізолятора - 5 осіб.

Станом на 01.11.2024 в ізоляторі утримувалось 360 осіб. На час відвідування перебувало 4 осіб, серед яких: 1 особа, затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, 1 засуджена особа, 2 особи піддані адміністративному арешту. Незаконно утримуваних осіб не виявлено.

Проведено конфіденційне спілкування з усіма утримуваними особами, скарг на неналежне поводження з боку працівників установи та на умови тримання не було. Випадки заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утримуваним в ІТТ особам відсутні.

Відповідно до Журналу первинного обстеження та надання медичної допомоги в період з 01.01.2024 по 05.11.2024 в ІТТ перебувало 87 осіб з ознаками тілесних ушкоджень. При отриманні від доставленої особи інформації щодо протиправних дій поліцейських інформація про ці факти повідомляється до Козелецької окружної прокуратури, Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Києві, та Головного управління Національної поліції в Чернігівській області.

Камери в ІТТ обладнані одноярусними ліжками з дерев'яним настилом, столами для приймання їжі, лавами, настінними шафами, тумбочками, які надійно прикріплені до підлоги, кнопкою виклику персоналу ізолятора (фото 3). Всі камери обладнані системою відеоспостереження та інформаційними наліпками з написами «Увага! Ведеться відеоспостереження». Відеокамери розміщені таким чином аби не передавати зображення приватних зон туалету.

Моніторингова група відмітила, що в усіх камерах тепло (+22,7С), загальний санітарний стан задовільний. Адміністрація ізолятора забезпечує камерні приміщення санітарно-гігієнічними засобами, зокрема в кожній камері наявні туалетний папір та мило кускове. Утримувані особи забезпечені алюмінієвим посудом, постільною білизною, рушниками. Деякі з осіб користуються власними постільними речами. Також вони мають можливість відвідувати душу з холодною та гарячою водою (фото 4, 5).

В ізоляторі забезпечується триразове харчування. Готові страви в реторт-пакетах розігріваються та подаються для споживання утримуваним особам.

Для забезпечення доступу утримуваних до свіжого повітря в ІТТ є прогулянковий дворик, де особам надаються щоденні прогулянки тривалістю не менше однієї години.

В ізоляторі встановлена інформаційна підсистема «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

Попереднє відвідування ізолятора групою НПМ не проводилось.

II. Факти, виявлені під час відвідування.

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини).

1. Відповідно до пунктів 10, 11 Мінімальних стандартних правил поведінки з в'язнями приміщення, якими користуються ув'язнені, повинні відповідати всім санітарним вимогам, при цьому належну увагу слід звертати на кліматичні умови, особливо на кубатуру цих приміщень, на мінімальну площу, на освітлення, опалення та вентиляцію. Вікна повинні мати достатні розміри для того, щоб в'язні могли читати і працювати при денному світлі, і повинні бути сконструйовані так, щоб забезпечувати доступ свіжого повітря, незалежно від того, є чи немає штучної системи вентиляції. Відповідні вимоги закріплені також у нормах національного законодавства.

Групою НПМ встановлено, що в деяких камерах природне освітлення недостатнє.

Також встановлено, що конструкція віконного блоку суцільна, без обладнання кватирки у верхній частині вікна. При цьому технічний засіб для відкриття вікна облаштовано достатньо високо у його верхній частині, що не дозволяє утримуваним особам власноручно відкривати вікно для провітрювання. Під час конфіденційної бесіди утримувані пояснили, що їм взагалі невідомо

призначення конструкції зверху вікна, деякі з них не знали про таку можливість провітрювання камери, інших влаштовувала робота витяжної вентиляції (фото 6).

2. У порушення пункту 19.3 Європейських пенітенціарних правил в душовій кімнаті відсутні шторки, що не забезпечує належної приватності під час миття (фото 7), оскільки поліцейські забезпечують супровід утримуваних осіб, а також нагляд за ними під час санітарної обробки (пункт 10 розділу VII Інструкції із забезпечення режиму тримання та охорони осіб, які утримуються в ізоляторах тимчасового тримання Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25.09.2023 № 777, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24.11.2023 за № 2036/41092).

3. У порушення пункту 19 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями, пункту 21 Європейських пенітенціарних правил в камерах утримуваних особи користуються зношеними матрацами, постільною білизною та рушниками, які потребують заміни (фото 8, 9).

4. На території ІТТ передбачено лише 1 прогулянковий дворик, що не відповідає вимогам пункту 6.1.1.10 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

5. Група НПМ звернула увагу, що в ІТТ відсутні:

кімната для тимчасового розміщення доставлених, кімната для відео-конференцій, кімната для медичного огляду режимного блоку, кімната для приймання передач, кімната приймання громадян;

окремо обладнані кімнати для огляду, для зберігання речей утримуваних осіб, для зберігання постільних речей, кімната для медичного огляду, кімната для конфіденційного побачення із захисником та санітарний пропускник.

Порушення права на охорону здоров'я та медичне забезпечення (стаття 49 Конституції України, стаття 23 Закону України «Про національну поліцію»).

6. Відповідно до пункту 13 розділу VI Правил внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового тримання Національної поліції України, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25.09.2023 № 777, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24.11.2023 за № 2036/41092 (далі – Правила внутрішнього розпорядку), ІТТ повинен бути забезпечений універсальними (медичними) аптечками з розрахунку одна аптечка на кожну камеру. В Акті комісійного обстеження зазначається про наявність 6 укомплектованих універсальних медичних аптечок.

Під час відвідування встановлено, що ІТТ забезпечено не універсальними (медичними) аптечками, в них відсутні лікарські засоби.

Порушення права на життя (стаття 27 Конституції України, стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод).

7. Кожна людина має невід'ємне право на життя. Обов'язок держави - захищати життя людини.

В умовах воєнного стану держава зобов'язана дбати про захист утримуваних осіб, зокрема шляхом обладнання чи побудови захисних споруд, придатних для мінімального тимчасового укриття утримуваних осіб та персоналу, забезпечення своєчасного укриття у цих спорудах утримуваних осіб та персоналу.

Група НПМ встановила, що в ізоляторі відсутні захисні споруди цивільного захисту. Керівництво ІТТ повідомило, що згідно з Актом оцінки об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття від 04.10.2024, складеного службовими особами Головного управління Національної поліції в Чернігівській області та Чернігівського районного управління ГУ ДСНС України в Чернігівській області, в ізоляторі відсутні приміщення, які можливо використовувати для укриття утримуваних осіб та працівників ізолятора під час сигналу «Повітряна тривога».

Порушення права осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції про права осіб з інвалідністю, ратифікована Законом України №1767-VI від 16.12.2009).

8. У порушення вимог ДБН України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди «Інклюзивність будівель і споруд» вхід до відділення поліції, через який можливо потрапити до ІТТ, камери та санітарно-гігієнічні приміщення ІТТ не пристосовані для маломобільних груп населення у тому числі, які мають вади зору (фото 10).

Порушення права на контакт із зовнішнім світом (пункт 37 Мінімальних стандартних правил поведження з в'язнями).

9. В ізоляторі відсутня кімната для побачень, чим порушуються вимоги пункту 6 розділу III Правил внутрішнього розпорядку.

Інше.

Під час аналізу документації ІТТ група НПМ звернула увагу, що в ІТТ не обладнано кабінет (окреме робоче місце інспектора) з дотримання прав людини відповідно до Методичних рекомендацій про облаштування службових кабінетів (робочих місць) інспекторів з дотримання прав людини в органах (підрозділах) Національної поліції України, затверджених Головою Національної поліції України 02.06.2021.

III. Рекомендації

1. Головному управлінню Національної поліції в Чернігівській області:

1. Забезпечити в межах компетенції усунення недоліків, виявлених під час відвідування ІТТ, та облаштування приміщень ІТТ у відповідності до міжнародних та національних стандартів, зокрема: прогулянкових двориків, кімнати для тимчасового розміщення доставлених, кімнати для огляду, кімнати для відео-конференцій, кімнати для медичного огляду режимного блоку, кімнати

для приймання передач, кімнати для побачень, кімнати для конфіденційного побачення із захисником, кімнати приймання громадян тощо.

2. Забезпечити ізолятор універсальними (медичними) аптечками з розрахунку одна аптечка на кожну камеру.

2. Ізолятору тимчасового тримання № 2 Головного управління Національної поліції України в Чернігівській області:

1. Забезпечити:

камери природним освітленням;

удосконалення конструкції вікон камер для створення можливості утримуваним особам власноручно відкривати їх для провітрювання;

видачу утримуваним особам матраців та постільної білизни належної якості;

обладнання душової кімнати шторами задля дотримання прав утримуваних осіб на приватність;

доступність приміщень ІТТ для потреб маломобільних груп населення згідно з вимогами ДБН України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди «Інклюзивність будівель і споруд», Порядку влаштування засобів безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до будинків, будівель, споруд будь-якого призначення, їх комплексів та частин, об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури або їх розумного пристосування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 № 668;

виконання плану (алгоритму) реагування під час оголошення сигналу «Повітряна тривога».

2. Обладнати кабінет (окреме робоче місце інспектора) з дотримання прав людини.

Додатки: фотоматеріали – на 2 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Інна КЕБЕЦЬ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

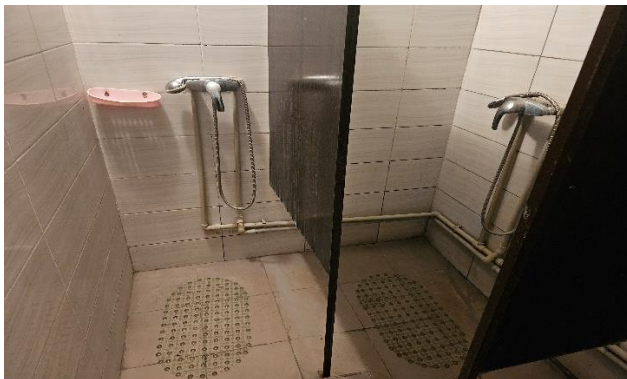

Фото 8

Φοτο 9

Φοτο 10

